

FAHRUDIN SKOPLJAK

IVO TADIĆ

**Delegati u Domu naroda
Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine**

Priljeno: 29.07.2021			
Grp. ind.	Broj	Priloga	Vrijednost
02 -	02 -	1647	121

5xB

Sarajevo, 29.7.2021.godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA**

n/r gđin Tomislav Martinović, predsjedavajući

**PREDMET: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I
INVALIDSKOM OSIGURANJU - skraćeni postupak, dostavlja se**

Na osnovu člana 172., a u vezi sa članom. 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), kao ovlašteni predlagači, podnosimo radi razmatranja i usvajanja **po skraćenom postupku, PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU.**

Delegati

Fahrudin Skopljak

Ivo Tadić

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Budući da nije u pitanju složen i obiman zakon, predlažemo da se ovaj zakon donese po skraćenom postupku.

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM
OSIGURANJU

Član 1.

U članu 44. stav (5) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/18), (u daljem tekstu: Zakon), brojevi: „0,5“, „0,041666“ i „0,001388“, zamjenjuje se brojevima „1“, „0,083332“ i „0,002777“.

Član 2.

U članu 144. Zakona mijenja se i glasi: „Osiguraniku koji ima navršenih 40 godina penzijskog staža starosna granica za ostvarivanje prava na starosnu penziju iz člana 40. ovog Zakona snižava se za ukupni priznati posebni staž u dvostrukom trajanju a ne više od 58 godina života.“.

Član 3.

U članu 145. Zakona brišu se: „i 144“.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

PREDSJEDAVAJUĆI
PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Mirsad Zaimović

PREDSJEDAVAJUĆI
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Tomislav Martinović

OBRAZLOŽENJE ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za usvajanje Zakona o izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nalazi se u odredbama člana III.2.e), III.3.(3) i člana III.4.j) Ustava Federacije, prema kojima su federalna vlast i kantoni nadležni za oblast socijalne politike. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ove nadležnosti, a kantoni su posebno nadležni za provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite.

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

Shodno članu 164. Poslovnika Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju iz slijedećih razloga:

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju prevashodno je otklanjanje diskriminacija pripadnika boračke populacije do kojih je došlo donošenjem Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Boračka populacija ja značajno diskriminirana i destimulirana. Obzirom na značaj predloženog zakonskog teksta posebno sa aspekta poštivanja jednakih mogućnosti, kao i izjednačavanja visine isplate penzija za demobilisane borce, predlaže se da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine usvoji Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Član 1.

Izmjenama člana 44. stav (5) ispravlja se propust prethodno usvojenog zakona kojim se neopravdano devalvira učešće u odbrani, na način da se učesnicima odbrambeno-oslobodilačkog rata ne umanjuje vrijednost posebnog (ratnog) staža za svaku godinu na pola boda umjesto da bude minimalno 1 bod.

Član 2.

Ovim bi se izvršilo ujednačavanje sa odredbom iz člana 41. Zakona kojom je uvažen staž osiguranja sa uvećanim trajanjem, ali nije uvažen poseban staž. Stoga je i ovu nejednakost prema demobilisanim borcima treba ispraviti. Na primjer možemo analizirati relevantna godišta od 1974 do 1953 godine. Ovi 1953 su u vrijeme stupanja na snagu novog Zakona o PIO imali 65 godina starosti što je bio jedan od uslova za starosnu penziju, međutim po usvajanju Zakona o PIO, izuzetnu prijevremenu starosnu penziju mogli su da ostvare lica rođena 1956 godine po osnovu navršenih 62. godine starosti i najmanje 40 godina penzijskog staža, koji obuhvata staž osiguranja sa efektivnim trajanjem i staž osiguranja sa uvećanim trajanjem, odnosno staž osiguranja i poseban staž odnosno ratni staž.

Dakle, relevantna populacija koja je ostvarila poseban staž u punom trajanju su najmlađi od 1974 godišta (u manjem broju poseban staž u trajanju od 3, 2 ili 1. godine mogli su ostvariti

borci rođeni 1975, 1976 i 1977 godine). Ako uzmemo za primjer rođene 1971 godine, koji su uglavnom tada zbog vojnoevidencijske osposobljenosti (tek okončali redovno služenje vojnog roka) uglavnom bili mobilizirani i prema zvaničnim podacima u najvećem broju su bili od prvog do zadnjeg dana učesnici u odbrani, dakle od proglašenja ratnog stanja a do ukidanja, što je u prosjeku 3,5 godine odnosno penzijskog staža skoro 7 godina. Oni koji su se odmah zaposlili nakon demobilizacije već u 57 godini života imaju 33 godine staža osiguranja i 7 godina penzijskog staža, ali zbog neispunjenja uslova 62 godine života, oni će raditi još 5 godina da steknu pravo na izuzetnu prijevremenu starosnu penziju po članu 144. Ista je situacija za sva godišta od 1974 do 1958 godine. Ako želimo da i demobilisanim borcima omogućimo da i oni mogu ići u penziju po osnovu 40 godina penzijskog staža kao što je to bilo u ranijem Zakonu o PIO ili po važećem zakonu onima kojima se priznaje staž osiguranja sa uvećanim trajanjem onda bi se trebala ova starosna granica za demobilisane sa 62 godine spustiti na neku drugu vrijednost. Treba naglasiti da osoba rođena 1974 godine može da ima 39 godina i 11 mjeseci i 29 dana staža osiguranja i još 7 godina posebnog staža a da ne ispunjava uslove za izuzetnu prijevremenu starosnu penziju iz razloga što neće imati tada 62 godine starosti. Naravno ispunjenjem uslova 40 godina staža osiguranja stiče pravo na starosnu penziju ali njegovo učešće u odbrani nije vrednovano, čak šta više devalvirano. Stoga je potrebno ujednačiti odredbu iz člana 144 sa članom 41 na način da se od 65 godina starosti oduzimaju godine posebnog staža u dvostrukom trajanju a ne više od 58 godina života.

Ovom dopunom zakona licima koja imaju ostvareni poseban staž se proporcionalno umanjuje starosna granica definisana članom 40. Zakona za period ostvarenog posebnog staža u dvostrukom trajanju a radi odlaska u izuzetnu prijevremenu starosnu penziju. Na ovaj način se valorizuje i vrednuje učešće licima koja su uzeli učešće u odbrani BiH, a koje su isto obavljali na častan i pošten način.

Dakle osoba koja ima 40 godina penzijskog staža 3,5 godine učešća u odbrani tj. 7 godina posebnog staža, njemu se umanjuje uslov za starosnu penziju za 7 godina što znači da može ostvariti pravo na penziju sa 58 godina života. Onaj kome je priznat poseban staž od 3 godine njemu se umanjuje starosna granica za 6 godina, odnosno onima sa 2,5 godine posebnog staža za 5 godina, 2 godine posebnog staža za 4 godine, 1,5 godina posebnog staža za 3 godine, 1 godina posebnog staža za 2 godine i 6 mjeseci posebnog staža za 1 godinu.

Član 3. Brisanjem broja „144“ u članu 145. Zakona, demobilisanim borcima se neće umanjivati penzija zbog povoljnosti iz prethodnog člana.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA

Po pitanju provođenja ovoga zakona teško je uraditi finansijsku procjenu obzirom da je multifaktorski determinirana, odnosno o samoj volji demobilisanih da li će koristiti ovo pravo ili ne.

Cijeneći broj demobilisanih i godišta koja mogu konzumirati ovo pravo gruba procjena novčanog iznosa na godišnjem nivou za penzionisane od 01.03.2018. za cca 10.000 boraca na godišnjem nivou iznosila bi 2,5 miliona KM. Dakle za 100.000 demobilisanih koliko se očekuje u 2032. godini iznosilo bi na godišnjem nivou cca 25 miliona KM.